รายงานผลการดำเนินงานโครงการ

โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการธุรกิจการเลี้ยงปลานิล เพื่อเพิ่มรายได้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

วันที่ 28 - 29 เมษายน 2560

ณ ศาลาประชาคมหมู่ 3 บ้านอูนนา ตำบลนางัว อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม

คณะเทคโนโลยีการเกษตร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการธุรกิจการเลี้ยงปลานิล เพื่อเพิ่มรายได้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

วันที่ 28 - 29 เมษายน 2560

ณ ศาลาประชาคมหมู่ 3 บ้านอูนนา ตำบลนางัว อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม

คณะเทคโนโลยีการเกษตร
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บทสรุปผู้บริหาร

เนื่องจากจังหวัดสกลนครและจังหวัดใกล้เคียงมีการผลิตปลานิลเพื่อการค้าในแหล่งน้ำธรรมชาติต่าง ๆ เป็นจำนวนมากจางผู้รับผิดชอบโครงการจึงได้คิดที่จะจัดโครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการธุรกิจการเลี้ยงปลานิลเพื่อเพิ่มรายได้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงมีวัตถุประสงค์เพื่อให้กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลมีความรู้ในเรื่องการการจัดการธุรกิจการเลี้ยงปลานิลโดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ได้ โดยมีกลุ่มเป้าหมายรวมทั้งสิ้น 60 คน ประกอบด้วย นักศึกษา และสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงปลาในกระชังตำบลนางัว อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม ซึ่งได้เริ่มต้นโครงการตั้งแต่วันที่ 1 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2558 และสิ้นสุดโครงการวันที่ 30 เดือน กันยายน พ.ศ. 2559

โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการธุรกิจการเลี้ยงปลานิลเพื่อเพิ่มรายได้ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง มีผู้เข้าร่วมรับการถ่ายทอดเทคโนโลยีทั้งสิ้น 60 คน แบ่งเป็น นักศึกษา 4 คน และสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงปลาในกระชังตำบลนางัว อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม 56 คน โดยผู้เข้าร่วมรับการถ่ายทอดฯ ทั้งหมดสามรถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ได้ทั้งหมด ผู้เข้าร่วมรับการถ่ายทอดฯ ร้อยละ 96.67 สามรถนำความรู้ไปพัฒนาธุรกิจการเลี้ยงปลานิลได้จริง ผู้เข้าร่วมรับการถ่ายทอดฯ มีความพึงพอใจในการจัดโครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการธุรกิจการเลี้ยงปลานิลเพื่อเพิ่มรายได้ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.08 มีปัญหาและอุปสรรคในการจัดการการผลิต ดังนี้ 1) ความไม่สม่ำเสมอและต่อเนื่องของผลผลิต 2) มาตรฐานคุณภาพของผลผลิต 3) ขาดเงินลงทุน และข้อเสนอแนะที่ได้รับ 1) ควรให้ความรู้เรื่องการเลี้ยงปลาในกระชังและวิธีการแก้ปัญหาการผลิตให้มากกว่านี้ 2) ควรแนะนำให้เกษตรกรมีการจัดการการวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับการตลาด 3) ควรการหาแหล่งเงินทุนที่เหมาะสมเป็นธรรมให้แกเกษตรกร

คำนำ

เอกสารรายงานผลการดำเนินโครงการการถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการธุรกิจการเลี้ยงปลานิลเพื่อเพิ่มรายได้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลมีความรู้ในเรื่องการการจัดการธุรกิจการเลี้ยงปลานิลโดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ได้ในการทำธุรกิจการเลี้ยงปลานิล

อีกทั้งในการจัดทำรายงานฉบับนี้ขึ้นเพื่อใช้เป็นเอกสารหลักฐานเพื่อรายงานผลการดำเนินงานให้ทางมหาวิทยาลัย ตลอดจนการนำข้อเสนอแนะ และปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการฯ ไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานในอนาคตให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

นางสาวชนกนันท์ ศรีลาพัฒน์
ผู้รับผิดชอบโครงการ

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	ก
คำนำ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	ง
ตอนที่ 1 บทนำ	1
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 ผู้รับผิดชอบโครงการ	2
1.3 วัตถุประสงค์ของโครงการ	2
1.4 กลุ่มเป้าหมายและเป้าหมาย	2
1.5 ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	2
1.6 สถานที่ดำเนินโครงการ	2
1.7 วิธีดำเนินโครงการ	3
1.8 การติดตามและการประเมินผลโครงการ	4
1.9 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับในการดำเนินโครงการ	4
1.10 ตัวชี้วัดและเป้าหมายตัวชี้วัดความสำเร็จ	5
1.11ตัวชีวัดผลลัพธ์	6
ตอนที่ 2 วิธีประเมินโครงการ	7
2.1 กลุ่มเป้าหมาย	7
2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	7
2.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	7
2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	7
2.5 เกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	7
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	8
3.1 ความพึงพอใจในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการธุรกิจการเลี้ยงปลานิลเพื่อเพิ่มรายได้ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	8
3.2 ผลสำเร็จของโครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการธุรกิจการเลี้ยงปลานิลเพื่อเพิ่มรายได้ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	9
3.3 การนำความรู้ไปใช้ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	11
ตอนที่ 4 สรุปผลการดำเนินการ	13
4.1 สรุปผลการดำเนินโครงการ	13
4.2 ปัญหาอุปสรรค	14
4.3 ข้อเสนอแนะ	14
ภาคผนวก	15

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1.1 วิธีการดำเนินโครงการ 3

ตารางที่ 1.1 วิธีการดำเนินโครงการ (ต่อ) 4

ตารางที่ 1.2 ตัวชี้วัดผลผลิต 5

ตารางที่ 3.1 ความพึงพอใจในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการธุรกิจการเลี้ยงปลานิลเพื่อเพิ่มรายได้ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง 9

ตารางที่ 3.2 ผลสำเร็จของโครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการธุรกิจการเลี้ยงปลานิลเพื่อเพิ่มรายได้ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง 10

ตารางที่ 3.2การประเมินผลติดตามผลโครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการธุรกิจการเลี้ยงปลานิลเพื่อเพิ่มรายได้ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง (ต่อ) 11

คำนำ

เอกสารรายงานผลการดำเนินโครงการการถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการธุรกิจการเลี้ยงปลานิลเพื่อเพิ่มรายได้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลมีความรู้ในเรื่องการการจัดการธุรกิจการเลี้ยงปลานิลโดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ได้ในการทำธุรกิจการเลี้ยงปลานิล

อีกทั้งในการจัดทำรายงานฉบับนี้ขึ้นเพื่อใช้เป็นเอกสารหลักฐานเพื่อรายงานผลการดำเนินงานให้ทางมหาวิทยาลัย ตลอดจนการนำข้อเสนอแนะ และปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการฯ ไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานในอนาคตให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ผศ. เรืองฤทธิ์ หาญมนตรี
ผู้รับผิดชอบโครงการ

ส่วนที่ 1
บทนำ

ชื่อโครงการ

โครงการสัมมนาและศึกษาดูงานนอกสถานที่ของนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจการเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ลักษณะโครงการ

[✓] โครงการใหม่ [ ] โครงการปกติ

[ ] โครงการต่อเนื่อง.....ระบุชื่อโครงการเดิม.....

หลักการและเหตุผล

ปลานิลเป็นปลาน้ำจืดชนิดหนึ่งที่มีศักยภาพในการเพาะเลี้ยง และมีคุณค่าทางเศรษฐกิจ สามารถเพาะเลี้ยงได้ในสภาพท้องถิ่นต่าง ๆ ทั้งแถบประเทศเขตร้อน เขตอบอุ่น หรือแม้กระทั่งในเขตหนาว เป็นปลาที่สามารถกินอาหารได้แทบทุกชนิดทั้งพืชและสัตว์ มีความแข็งแรง ทนต่อโรคพยาธิ เลี้ยงง่าย มีการเจริญเติบโตดี และที่สำคัญมีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมทั้งในธรรมชาติและระบบการเพาะเลี้ยงได้เป็นอย่างดี ประกอบกับทิศทางการบริโภคปลานิลของตลาดโลกที่ขยายตัว ทำให้เกษตรกรหันมานิยมเลี้ยงปลานิลอย่างกว้างขวาง ในปี 2552 ประเทศไทยสามารถผลิตปลานิลได้ประมาณ 258.5 พันตัน คิดเป็นมูลค่าประมาณ 9,881.5 ล้านบาท ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นมาโดยตลอดจาก ปี 2548 ที่ผลิตปลานิลได้ประมาณ 244.3 พันตัน คิดเป็นมูลค่า 7,254.1 ล้านบาท ปริมาณการเลี้ยงปลานิลคิดเป็น 30.0 เปอร์เซ็นต์ของปริมาณการเพาะเลี้ยงปลาน้ำจืดทั้งหมดของไทย ส่วนมูลค่าของปลานิลนั้นคิดเป็น 20.0 เปอร์เซ็นต์ของมูลค่าการเพาะเลี้ยงปลาน้ำจืดทั้งหมดของไทย ซึ่งการเพาะเลี้ยงปลานิลของไทย 81.9 เปอร์เซ็นต์เป็นการเลี้ยงในบ่อ ส่วนที่เหลือนั้นเลี้ยงในนาข้าวและร่องสวน ผลผลิตปลานิล 70.0 เปอร์เซ็นต์ของปริมาณการผลิตปลานิลทั้งหมดบริโภคภายในประเทศ โดยแยกเป็นการบริโภคสด 81.0 เปอร์เซ็นต์ การแปรรูปทำเค็มและตากแห้ง 8.0 เปอร์เซ็นต์ นึ่งหรือย่าง 7.0 เปอร์เซ็นต์ และ 4.0 เปอร์เซ็นต์ เป็นการบริโภคในรูปแบบอื่น ๆ โดยเฉพาะการทำปลาร้าและปลาเจ่า ลักษณะผลผลิตปลานิลที่ผลิตในประเทศไทย ส่วนใหญ่เป็นปลาคุณภาพต่ำ ราคาถูก จำหน่ายในตลาดล่าง จากปัญหาดังกล่าว ภาครัฐฯ จึงมีนโยบายส่งเสริมสนับสนุนให้มีการเลี้ยงปลานิลโดยปรับปรุงสายพันธุ์และปรับเปลี่ยนรูปแบบการเลี้ยง เพื่อพัฒนาคุณภาพการผลิตปลานิลของเกษตรกร

จังหวัดสกลนครเป็นจังหวัดที่มีการเลี้ยงปลานิล ทั้งการเลี้ยงในกระชังตามแหล่งน้ำธรรมชาติและการเลี้ยงในบ่อ เกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลจะประสบปัญหามากมายหากว่าไม่มีการจัดการที่ถูกต้อง ไม่ว่าจะเป็นการจัดการด้านสายพันธุ์ การเลี้ยง คุณภาพน้ำ อาหารและการให้อาหาร ที่ดินหรือสถานที่เลี้ยง และต้นทุนที่มีอยู่เพื่อให้เกิดรายได้สูงสุด ในขณะที่เสียต้นทุนต่ำ สำหรับการผลิตปลานิลปี 2556 พบว่า มีต้นทุนการผลิตเฉลี่ยประมาณ 48.15 บาทต่อกิโลกรัม ขายในราคากิโลกรัมละ 65 บาท (จากการสอบถามข้อมูลจากคุณศรีสมัย ปะกิ่ง ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงปลาในกระชังบ้านอูนนา) สอดคล้องกับการพัฒนาในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555–2559) ที่ประเทศไทยจะต้องเผชิญกับกระแสการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ทั้งภายนอกและภายในประเทศ ที่ปรับเปลี่ยนเร็วและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น เป็นทั้งโอกาสและความเสี่ยงต่อการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะข้อผูกพันที่จะเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558

จึงจำเป็นต้องเร่งสร้างภูมิคุ้มกันในประเทศให้เข้มแข็งขึ้น และนำภูมิคุ้มกันที่มีอยู่มาใช้ในการเตรียมความพร้อมให้แก่คน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศ ให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม สามารถพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าต่อไป เพื่อประโยชน์สุขที่ยั่งยืนของสังคมไทยตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554) ด้วยหลัก 3 ห่วง คือ พอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันที่ดี และ 2 เงื่อนไข คือ ความรอบรู้ และคุณธรรม เมื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพของเกษตรกร จะช่วยในการสร้างสมดุลทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม โดยโครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีธุรกิจการเลี้ยงปลานิลเพื่อเพิ่มรายได้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง มีเป้าหมายเพื่อลดต้นทุนและพัฒนาการเลี้ยงปลานิล ช่วยให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นดังนั้น โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีธุรกิจการเลี้ยงปลานิลเพื่อเพิ่มรายได้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง จึงมีความเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาของชุมชน และมีบทบาทและหน้าที่สำคัญเพื่อให้คำปรึกษาและพัฒนาความรู้ความสามารถ ตลอดจนถ่ายทอดเทคโนโลยีและประสบการณ์ต่าง ๆ ทั้งสายพันธุ์ การเลี้ยง การจัดการคุณภาพน้ำ อาหารและการให้อาหาร การทำบัญชีฟาร์ม และการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการเลี้ยงปลานิล ประกอบกับการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการเลี้ยงปลานิล ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งในการลดต้นทุน นำไปสู่การเพิ่มรายได้และสร้างเสริมอาชีพให้ชุมชนได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์

เพื่อให้กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลมีความรู้ในเรื่องการการจัดการธุรกิจการเลี้ยงปลานิลโดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ได้

เป้าหมาย

สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงปลาในกระชังตำบลนางัว อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม จำนวน 50 คน

งบประมาณในการดำเนินงาน

จากงบประมาณแผ่นดิน 2560 รหัสโครงการ 60A55311คทก17W01 **แผนงาน** พื้นฐานด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน **ผลผลิต/โครงการ** ผลงานการบริการวิชาการ
กิจกรรมหลัก เผยแพร่ความรู้และบริการวิชาการ

รายละเอียดการใช้จ่ายงบประมาณ

ที่	รายการ	งบประมาณ (บาท)	
		ตั้งไว้	จ่ายจริง
1	ค่าตอบแทนวิทยากรในการฝึกอบรม	6,000	9,810
2	ค่าจ้างเหมาบริการ	26,600	25,130
3	ค่ายานพาหนะ/น้ำมันเชื้อเพลิง	3,000	660

	ค่าเช่าสถานที่และเครื่องเสียง	1,500	1,500
	ค่าจ้างวิเคราะห์ผลและแบบประเมินผล	2,000	2,000
	ค่าวัสดุสำนักงาน	2,060	2,060
	ค่าวัสดุเกษตร	4,000	4,000
	รวม	**45,160**	**45,160**

หมายเหตุ : ถัวจ่ายทุกรายการ

ระยะเวลาดำเนินงาน

ระหว่างวันที่ 28-29 เมษายน 2560

สถานที่

ณ ศาลาประชาคมหมู่ 3 บ้านอูนนา ตำบลนางัว อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

เชิงปริมาณ

เกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลเข้าร่วมโครงการไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของจำนวนเป้าหมายทั้งหมด

เชิงคุณภาพ

1. กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลที่เข้ารับการถ่ายทอดเทคโนโลยี ได้นำความรู้ที่ได้รับไปใช้พัฒนาธุรกิจการเลี้ยงปลานิล ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85
2. กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลที่เข้ารับการถ่ายทอดเทคโนโลยี มีความพึงพอใจไม่น้อยกว่าร้อยละ 85

การติดตามและประเมินผล

การติดตามผล : ติดตามผลการดำเนินงานทุกระยะเพื่อให้การดำเนินงานโครงการบรรลุตามวัตถุประสงค์

การประเมินผล : ใช้แบบสอบถามร่วมกับการสังเกต รวบรวมสรุปเป็นรายงานผลการดำเนินโครงการ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ/ผลกระทบ (Impact)

ทางเศรษฐกิจ กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล ที่เข้ารับการถ่ายทอดฯ ร้อยละ 80 นำความรู้ไปใช้ ในการเลือกสายพันธุ์ปลานิลที่ดี รู้จักวิธีการเลี้ยงที่เหมาะสม มีการจัดการคุณภาพน้ำในบ่อเลี้ยงปลานิลอย่างมีประสิทธิภาพ มีการประยุกต์ใช้วัตถุดิบอาหารสัตว์ที่มีในท้องถิ่น เพื่อผลิตอาหารในการ

เลี้ยงปลานิล ตลอดจนมีการป้องกันโรคปลานิลระหว่างการเลี้ยง ถ้าเกษตรกรสามารถควบคุมปัจจัยดังกล่าวได้ จะทำให้ต้นทุนในการเลี้ยงปลานิลลดลง 1 บาทต่อกิโลกรัม กลุ่มมีทั้งหมด 535 กระชัง ร้อยละ 80 คิดเป็น 428 กระชัง (1 กระชัง 500 ตัว หรือ 450 กิโลกรัม) ลดต้นทุน 450 บาทต่อกระชัง เท่ากับกลุ่มสามารถลดต้นทุนได้รวม 183,184 บาท ส่งผลให้มีรายได้ที่เพิ่มมากขึ้น นำไปสู่ความมั่นคงทางเศรษฐกิจของเกษตรกร ชุมชน และสังคม

ทางสังคม การน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิล ช่วยสร้างสมดุลทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม กล่าวคือ ช่วยให้เกษตรกรมีอาชีพที่มั่นคง ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ทำให้ชุมชนและสังคมเกิดความเข้มแข็ง สามารถพึ่งตนเองได้ โดยการไม่ต้องอพยพย้ายถิ่นฐานไปหางานทำ ณ ท้องถิ่นอื่น ซึ่งเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตร

ส่วนที่ 2
วิธีดำเนินการ

การดำเนินงานโครงการสัมมนาและศึกษาดูงานนอกสถานที่ของนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจการเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายเป็นวิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงปลาในกระชัง ตำบลนางัว อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม จำนวน 50 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือการวิจัยประเภทเขียนตอบ ที่กลุ่มตัวอย่างจะอ่านและเขียนตอบด้วยตนเอง โดยใช้แบบสอบถามปลายปิด (Closed Questionnaire) เป็นการให้กลุ่มตัวอย่างตอบโดยการเลือกตอบตามที่กำหนดไว้ เป็นข้อมูลทั่วไป และข้อมูลความคิดเห็นต่อตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยเลือกตอบว่าเห็นด้วยมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย หรือน้อยที่สุด

วิธีการเก็บข้อมูล

เป็นวิธีการรวบรวมข้อมูลโดยมอบแบบสอบถามพร้อมทั้งอธิบายวิธีบันทึกตลอดจนคำอธิบายศัพท์ต่างๆ ให้แก่กลุ่มตัวอย่างและเก็บแบบสอบถามหลังจากที่กลุ่มตัวอย่างทำเรียบร้อยหลังจากการให้ความรู้และเก็บแบบสอบถามในช่วงลงพื้นที่ติดตามผลโครงการร่วมกับการสังเกต

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นโดยใช้สถิติเชิงพรรณา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ (Frequncy) การหาค่าสัดส่วน หรือร้อยละ (Percents) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

เกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนตามระดับความพึงพอใจ โดยใช้เทคนิคการวัดทัศนคติตามแนวคิดของ Likert scale ซึ่งได้แบ่งคะแนนออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

5 คะแนน หมายถึง มากที่สุด
4 คะแนน หมายถึง มาก
3 คะแนน หมายถึง ปานกลาง
2 คะแนน หมายถึง น้อย
1 คะแนน หมายถึง น้อยที่สุด

ซึ่งคะแนนที่ได้นำมาแปลผลโดยใช้ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (Weight mean scale) เป็นเกณฑ์สามารถแปลผลคะแนนที่ได้ ดังนี้

4.21-5.00 คะแนน หมายถึง อยู่ในระดับมากที่สุด
3.41-4.20 คะแนน หมายถึง อยู่ในระดับมาก
2.61-3.40 คะแนน หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง
1.81-2.60 คะแนน หมายถึง อยู่ในระดับน้อย
1.00-1.80 คะแนน หมายถึง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลระดับความพึงพอใจ

ในการวัดค่าพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี จำนวน 43 คน นำค่าทั้งหมดมาผลการประเมินความพึงพอใจด้านกระบวนการเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการและสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่าค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเฉลี่ยเท่ากับ 0.60 ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก (ตารางที่3.1)

ตารางที่ 3.1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรม

ความพึงพอใจขั้นต้น	**ค่าเฉลี่ย** ($\overline{X}$)	**ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)**	**ระดับความพึงพอใจ**
ด้านกระบวนการขั้นตอนการให้บริการ	4.19	0.66	มาก
เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ	4.44	0.50	มาก
สิ่งอำนวยความสะดวก	4.28	0.63	มาก
รวมค่าเฉลี่ย	**4.30**	**0.60**	**มาก**

ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการปรับปรุงหลักสูตรตามความคิดเห็นของ ผู้เข้ารับอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี พบว่า ระยะเวลาการอบรมมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่ำสุด เฉลี่ยคือ 4.21 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานสูงสุด ถึง 0.79 แต่ค่าความพึงพอใจเฉลี่ยรวมกันเท่ากับ 4.33 ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก (ตารางที่ 3.2)

ตารางที่ 3.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความพึงพอใจต่อการปรับปรุงหลักสูตรตามความคิดเห็นของผู้เข้ารับการถ่ายทอดเทคโนโลยี

ความพึงพอใจขั้นต้น	**ค่าเฉลี่ย** ($\overline{X}$)	**ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)**	**ระดับความพึงพอใจ**
การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์	4.21	0.74	มาก
ความเหมาะสมของเนื้อหาหลักสูตร	4.26	0.73	มาก
ความเหมาะสมของวิทยากร	4.40	0.58	มาก
ระยะเวลาการอบรม	4.33	0.78	มาก
ช่วงเวลาการอบรม	4.40	0.79	มาก

ความพึงพอใจขั้นต้น	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับความพึงพอใจ
ความคุ้มค่าเมื่อเทียบกับเวลาและค่าใช้จ่าย	4.35	0.75	มาก
รวมค่าเฉลี่ย	**4.33**	**0.73**	**มาก**

ข้อมูลประโยชน์ที่ได้รับ

จำนวนผู้ประเมินผลทั้งหมด 43 คน พบว่า ผู้เข้ารับการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี ทั้งหมดสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้ (ตารางที่ 3.3)

ตารางที่ 3.3 จำนวนและร้อยละการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ตามความคิดเห็นของผู้เข้ารับการถ่ายทอดเทคโนโลยี

นำความรู้ไปใช้ประโยชน์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
นำไปใช้ประโยชน์ได้	43	100.00
นำไปใช้ประโยชน์ไม่ได้	0	0
รวม	**43**	**100.00**

ผู้เข้ารับการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี คาดว่าจะมีรายได้เพิ่มขึ้น กี่บาทต่อเดือนมากที่สุดคือ อยู่ระหว่าง 4,001 – 5,000 บาท จำนวนช่วงละ 14 คน ร้อยละ 32.56 รองลงมา คือ คาดว่าจะมีรายได้เพิ่มขึ้น กี่บาทต่อเดือนอยู่ระหว่าง 3,001 – 4,000 บาท จำนวน 10 คน ร้อยละ 23.26 และคาดว่าจะมีรายได้เพิ่มขึ้น กี่บาทต่อเดือนอยู่ระหว่าง 2,001 – 3,000 บาท 1,001 – 2,000 บาท และน้อยกว่า 1,000 บาท จำนวนช่วงละ 4 คน ร้อยละ 9.30 ตามลำดับ (ตารางที่3.3 และภาพที่ 3.1) เมื่อคำนวณเป็นค่าเฉลี่ยโดยรวมแล้ว คาดว่า ผู้เข้ารับการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี จะมีรายได้เพิ่มขึ้น เฉลี่ย 3,779 บาทต่อเดือน (ตารางที่ 3.4)

ตารางที่3.4 คาดว่าจะมีรายได้เพิ่มขึ้นกี่บาทต่อเดือน

คาดว่ารายได้เพิ่มขึ้น (บาท)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 1,000	4	9.30
1,001 – 2,000	4	9.30
2,001 – 3,000	4	9.30
3,001 – 4,000	10	23.26
4,001 – 5,000	14	32.56
5,001 – 6,000	3	6.98

6,001 – 7,000	2	4.65
7,001 – 8,000	0	0.00
8,001 – 9,000	0	0.00
9,001 – 10,000	2	4.65
มากกว่า 10,000	0	0.00
รวม	**43**	**100.00**

ผลการประเมินความสำเร็จตามตัวชี้วัดของโครงการ

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	การบรรลุเป้าหมาย
<u>เชิงปริมาณ</u> เกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลเข้าร่วมโครงการ	50 คน	43 คน	บรรลุเป้าหมาย
<u>เชิงคุณภาพ</u> กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลที่เข้ารับการถ่ายทอดเทคโนโลยี ได้นำความรู้ที่ได้รับไปใช้พัฒนาธุรกิจการเลี้ยงปลานิล	ร้อยละ 85	ร้อยละ 100	บรรลุเป้าหมาย
ความพึงพอใจของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลที่เข้ารับการถ่ายทอดเทคโนโลยี	ร้อยละ 90	ร้อยละ 86.60	บรรลุเป้าหมาย

ส่วนที่ 4
ผลการติดตามหลังการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

การถ่ายทอดเทคโนโลยีธุรกิจการเลี้ยงปลานิลในกระชังเพื่อเพิ่มรายได้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงปลานิลแปลงเพศในกระชัง บ้านอูนนา ตำบลนาหว้า อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม ซึ่งได้ดำเนินการถ่ายทอดเทคโนโลยีระหว่างวันที่ 28 – 29 เมษายน 2560 ณ ศาลาประชาคมหมู่บ้าน บ้านอูนนา ตำบลนาหว้า อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม และประเมินผลหลังจากการถ่ายทอดเทคโนโลยีระหว่างวันที่ 1-2 มิถุนายน 2560 ดังนั้นการติดตามประเมินผลจริงหลังการถ่ายทอดเทคโนโลยีประมาณ 1 เดือน สามารถสรุปผลดำเนินโครงการดังต่อไปนี้

การนำไปใช้ประโยชน์

จำนวนผู้เข้ารับการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีที่สามารถติดตามประเมินผลหลังการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี ธุรกิจการเลี้ยงปลานิลในกระชัง เพื่อเพิ่มรายได้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงปลานิลแปลงเพศในกระชังบ้านอูนนา จำนวน 43 คน หลังจากการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี ธุรกิจการเลี้ยงปลานิลในกระชังเพื่อเพิ่มรายได้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ของวิสาหกิจชุมชนของกลุ่มผู้เลี้ยงปลานิลแปลงเพศในกระชังบ้านอูนนา ได้ติดตามประเมินผลการดำเนินโครงการจากแบบติดตามประเมินผลจำนวน 43 คน เรื่องการนำไปใช้ประโยชน์ (ตารางที่ 4.1)

ตารางที่4.1 การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้	43	100.00
ไม่สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์	0	0
รวม	**43**	**100.00**

ผลการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์และประเมินเป็นรายได้ต่อเดือน

หลังจากการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี ธุรกิจการเลี้ยงปลานิลในกระชังเพื่อเพิ่มรายได้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงปลานิลแปลงเพศในกระชังบ้านอูนนา ได้ติดตามประเมินผลการดำเนินโครงการจากเอกสารแบบติดตามประเมินผล (ตารางที่ 4.2)

ตารางที่4.2 ลักษณะของรายได้ที่ได้รับ

ลักษณะของรายได้ที่ได้รับ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รายได้หลัก	7	16.28
รายได้เสริม	36	83.72
รวม	**43**	**100.00**

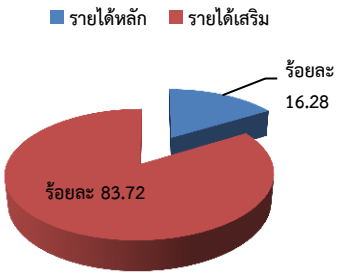

ภาพที่ 4.1 ลักษณะของรายได้ที่ได้รับ

ลักษณะของรายได้ที่ได้รับของผู้เข้ารับการอบรมการถ่ายทอดเทคโนโลยี พบว่า มีผู้เข้ารับการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี จำนวน 7 คน ร้อยละ 16.28 ได้นำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปสร้างรายได้หลักให้กับตนเองและครอบครัว และมีผู้เข้ารับการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี จำนวน 36 คน ร้อยละ 83.72 ได้นำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปสร้างรายได้เสริมให้กับตนเองและครอบครัว (ตารางที่4.3 และภาพที่ 4.1) จากการวิเคราะห์พบว่า รายได้หลัก หมายถึง รายได้จากการดำเนินการเลี้ยงปลานิลในกระชังเพื่อจำหน่ายเพียงอย่างเดียว รายได้เสริม หมายถึง รายได้จากการดำเนินการเลี้ยงปลานิลในกระชังเพื่อจำหน่ายเป็นครั้งคราว และมีรายได้หลักนอกเหนือจากการเลี้ยงปลานิล เช่น รายได้จากการทำนา ทำไร ทำสวน และค้าขาย เป็นต้น

ตารางที่4.4 การประเมินรายได้ที่เพิ่มขึ้นของผู้เข้ารับการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

รายได้ต่อเดือน (บาท)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 1,000	6	13.95
1,001 – 2,000	3	6.98
2,001 – 3,000	3	6.98
3,001 – 4,000	2	4.65
4,001 – 5,000	10	23.26
5,001 – 6,000	7	16.28
6,001 – 7,000	2	4.65
7,001 – 8,000	0	0.00
8,001 – 9,000	0	0.00
9,001 – 10,000	1	2.33
มากกว่า 10,000	9	20.93
รวม	**43**	**100.00**

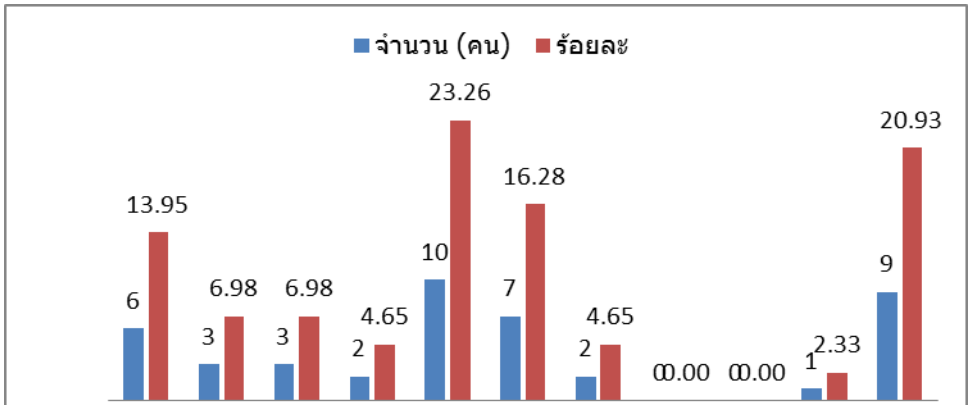

ภาพที่ 4.2 การประเมินรายได้ที่เพิ่มขึ้นของผู้เข้ารับการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

ผู้เข้ารับการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีสามารถนำความรู้ไปเพิ่มรายได้ต่อเดือนมากที่สุด คือ อยู่ระหว่าง 4,001 – 5,000 บาทต่อเดือน จำนวนช่วงละ 10 คน ร้อยละ 23.26 รองลงมา คือ อยู่ระหว่างมากกว่า 10,000 บาทต่อเดือน จำนวน 9 คน ร้อยละ 20.93 และอยู่ระหว่าง 5,001 – 6,000 บาทต่อเดือน จำนวนช่วงละ 7 คน ร้อยละ 16.28 ตามลำดับ (ตารางที่ 4.4 และภาพที่ 4.2)

ผลการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์และประเมินการลดรายจ่ายได้ต่อเดือน

ผู้เข้ารับการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีสามารถนำความรู้ไปลดรายจ่ายต่อเดือนมากที่สุด คือ อยู่ระหว่าง 3,001 – 4,000 บาทต่อเดือน จำนวนช่วงละ 12 คน ร้อยละ 27.91 รองลงมา คือ อยู่ระหว่าง 2,001 – 3,000 บาทต่อเดือน จำนวน 11 คน ร้อยละ 25.58 และอยู่ระหว่างน้อยกว่า 1,000 บาทต่อเดือน จำนวนช่วงละ 9 คน ร้อยละ 20.93 ตามลำดับ (ตารางที่ 4.4 และภาพที่ 4.2)

ตารางที่4.5 การนำความรู้ไปลดรายจ่ายของผู้เข้ารับการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

ลดรายจ่าย (บาทต่อเดือน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 1,000	9	20.93
1,001 – 2,000	3	6.98
2,001 – 3,000	11	25.58
3,001 – 4,000	12	27.91
4,001 – 5,000	6	13.95
5,001 – 6,000	1	2.33
6,001 – 7,000	0	0.00
7,001 – 8,000	0	0.00
8,001 – 9,000	0	0.00
9,001 – 10,000	0	0.00
มากกว่า 10,000	1	2.33
รวม	**43**	**100.00**

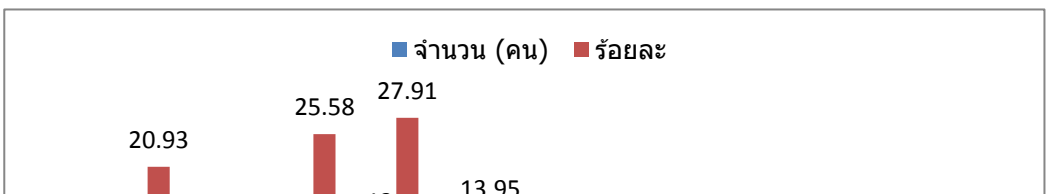

ภาพที่ 4.3 การประเมินรายได้ที่เพิ่มขึ้นของผู้เข้ารับการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

ผลการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์พัฒนาคุณภาพชีวิต

ผู้เข้ารับการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีส่วนมากสามารถนำความรู้ไปใช้พัฒนาอาชีพได้ แต่ไม่สามารถคิดเป็นจำนวนเงินได้ จำนวน36 คน ร้อยละ 83.71 รองลงมาคือ สามารถระบุเป็นเงิน 3,000 บาท จำนวน 4 คน ร้อยละ 9.30 และ2,000 5,000 และ10,000 บาท จำนวนอย่างละ 1 คน ร้อยละ2.33 ตามลำดับ (ตารางที่4.5) สรุป ผู้เข้ารับการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี ทั้งหมดทุกคนสามารถนำความรู้ไปใช้พัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและครอบครัวหลังการอบรมได้

ตารางที่4.5 การประเมินด้านคุณภาพชีวิตหลังการอบรมผู้เข้ารับการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

คุณภาพชีวิตหลังรับการอบรม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. สามารถระบุเป็นจำนวนได้		
2,000 บาทต่อเดือน	1	2.33
3,000 บาทต่อเดือน	4	9.30
5,000 บาทต่อเดือน	1	2.33
10,000 บาทต่อเดือน	1	2.33
รวม	**7**	16.29
2. ไม่เป็นตัวเงินแต่เป็นการนำความรู้ไปใช้พัฒนาอาชีพ	36	83.71
3. ไม่เป็นตัวเงินแต่เป็นเรื่องความจำเป็นของสังคมหรือสิ่งแวดล้อมส่วนรวม	0	0.00
4. ไม่เป็นตัวเงินแต่สามารถประเมินในด้าน.....	0	0.00
รวม	**43**	**100.00**

ผู้เข้ารับการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี ส่วนมากเริ่มนำความรู้ที่ได้รับไปใช้หลังจากการอบรม จำนวน 22 คน ร้อยละ 51.16 รองลงมาคือ เริ่มนำความรู้ที่ไดรับไปใช้หลังการอบรมภายใน 1 เดือน จำนวน 14 คน ร้อยละ 32.56 และเริ่มนำความรู้ที่ได้รับไปใช้หลังจากการอบรมภายใน 3 เดือนจำนวน 5 คน ร้อยละ 11.63 ตามลำดับ (ตารางที่ 4.6) สรุป ผู้เข้ารับการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี ทั้งหมดทุกคนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการเลี้ยงปลานิลในกระชังเพื่อเพิ่มรายได้หลังการอบรมได้

ตารางที่4.6 การเริ่มนำความรู้ที่ได้รับไปใช้หลังการอบรม

การเริ่มนำความรู้ที่ได้รับไปใช้	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. หลังการอบรมทันที	22	51.16
2. หลังการอบรมภายใน 1 เดือน	14	32.56
3. หลังการอบรมภายใน 3 เดือน	5	11.63
4. หลังการอบรมภายใน 6 เดือน	2	4.65
รวม	**43**	**100.00**

ผู้เข้ารับการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี ส่วนมากนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในครอบครัว จำนวน 29 คน ร้อยละ 67.44 รองลงมาคือ นำความรู้ที่ไดรับไปใช้เมื่อมีโอกาส จำนวน 9 คน ร้อยละ 20.93และนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชุมชน/กลุ่ม จำนวน 5 คน ร้อยละ 11.63 ตามลำดับ (ตารางที่ 4.7) สรุป ผู้เข้ารับการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี ทั้งหมดทุกคนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการเลี้ยงปลานิลในกระชังที่สามารถสร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัวได้

ตารางที่4.7 การเริ่มนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในที่ต่าง ๆ

การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ใช้ในครอบครัว	29	67.44
2. ใช้ในชุมชน/กลุ่ม	5	11.63
3. ใช้ในที่ทำงาน	0	0.00
4. ใช้เมื่อมีโอกาส	9	20.93
รวม	**43**	**100.00**

ผู้เข้ารับการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี ส่วนมากนำความรู้ที่ได้รับไปขยายผลต่อในด้านประยุกต์เป็นองค์ความรู้ใหม่ จำนวน 39 คน ร้อยละ 90.70 และ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปให้บริการ/คำปรึกษา จำนวน 4 คน ร้อยละ 9.30 (ตารางที่ 4.6) สรุป ผู้เข้ารับการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยี ทั้งหมดทุกคนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปขยายผลต่อได้

ตารางที่4.8 การนำความรู้ไปขยายผลต่อในด้านต่าง ๆ

การเริ่มนำความรู้ไปขยายผลต่อในด้าน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ประยุกต์เป็นองค์ความรู้ใหม่	39	90.70
2. เป็นวิทยากรถ่ายทอดเทคโนโลยี/เผยแพร่ต่อ	0	0.00
3. ให้บริการ/คำปรึกษา	4	9.30
4. อื่น ๆ	0	0.00
รวม	**43**	**100.00**

บทที่ 5
สรุปผลการดำเนินการ

สรุปผลการดำเนินงาน

การดำเนินงานโครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการธุรกิจการเลี้ยงปลานิล เพื่อเพิ่มรายได้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง มีผลการดำเนินงาน ดังนี้

ด้านความรู้ความเข้าใจ เกษตรกรที่เข่าร่วมโครงการมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการธุรกิจการเลี้ยงปลานิลมากขึ้น

ด้านความพึงพอใจ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีความพึงพอใจด้านวิทยากร และช่วงเวลาในการฝึกอบรม มากที่สุด รองลงมา คือ ระยะเวลา ความคุ้มค่าและความเหมาะสมของเนื้อหา ตามลำดับ

ด้านการนำไปใช้ประโยชน์ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสามารถนำเอาความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการถ่ายทอดเทคโนโลยีไปปรับใช้ในธุรกิจการเลี้ยงปลานิล ทำให้สามารถลดต้นทุนและเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรได้

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

1. ความไม่สม่ำเสมอและต่อเนื่องของผลผลิต
2. มาตรฐานคุณภาพของผลผลิต
3. เกษตรกรขาดเงินลงทุน

ข้อเสนอแนะ

1. สมาชิกวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงปลานิลแปลงเพศในกระชังบ้านอูนนา ตำบลนาหว้า อำเภอนาหว้า จังหวัดสกลนคร ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร ควรมีการพัฒนากระบวนการผลิตอหารเลี้ยงปลานิลจากวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่มีในท้องถิ่น

2. ควรมีการส่งเสริม พัฒนาและปรับปรุงสายพันธุ์ปลานิลที่มีความเหมาะสมในการให้ผลผลิตที่ดี โดยเฉพาะพันธุ์ปลานิลที่เลี้ยงง่าย มีความต้านทานโรค และสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นได้ดี กินอาหารน้อยแต่เจริญเติบโตเร็ว

3. ควรมีการส่งเสริมให้เกษตรนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์เข้ากับภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเลี้ยงปลานิลในกระชัง เช่น การใช้ปลานิลพันธุ์ใหม่ที่ให้ผลตอบแทนสูง เป็นต้น

4. ควรมีการถ่ายทอดเทคโนโลยีธุรกิจการเลี้ยงปลานิลเพื่อเพิ่มรายได้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่องทุก ๆ ปี โดยเฉพาะในเรื่อง การเลือกสายพันธุ์ปลานิล การเลี้ยงปลานิล การจัดการคุณภาพน้ำ อาหารและการให้อาหารปลานิล การประยุกต์ใช้วัตถุดิบอาหารสัตว์ทีมีในท้องถิ่นเพื่อใช้เป็นอาหารเลี้ยงปลานิล โรคและการป้องกันโรคในการเลี้ยงปลานิล การทำบัญชีฟาร์ม การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน และการประยุกต์ใช้แนวทางเศรษฐกิจพอเพียงกับการเลี้ยงปลานิล

5. ควรส่งเสริมให้เกษตรกรได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการเลี้ยงปลานิล เช่น การนำวัตถุดิบอาหารสัตว์ในท้องถิ่นที่มีตามฤดูกาลมาประกอบสูตรอาหารปลานิลเพื่อเป็นอาหารใช้ในการเลี้ยงปลานิล เป็นต้น

6. ควรมีการศึกษาดูงานจากฟาร์มที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจการเลี้ยงปลานิล เช่น สกลฟาร์ม เป็นต้น

ส่วนที่ 6 ภาคผนวก